

06 10

26. 208

Львів. Библиотека
АН. УРСР

ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО.

(Львів).

ШЕВЧЕНКОВА ПОДОРОЖ ПО ВОЛИНІ 1846 РОКУ.

В Шевченковому життєпису є одна прогалина, що досі застається невиповнена. Маю на увазі його археологічну екскурсію на Волинь у кінці 1846 р. (з кінця вересня до кінця грудня) на доручення київської археологічної комісії, чи то так званої Тимчасової Комісії для розбору стародавніх актів. Звідомлення, що представив Шевченко комісії по повероті з екскурсії, затратилося з усіма додатками — малюнками й записами, мабуть у звязку з переполохом, викликаним його арештуванням у 1847 р. Затратилося сливе безслідно — дійшло до нас випадково лише кілька малюнків, що зробив Шевченко підчас сеї подорожи.

І от тимчасом як перебування й праця Шевченкова на Київщині й на Лівобережжі відомі більш-менш докладно, волинський період поетового життя й досі невияснений. Нічого нам не принесли для роз'яснення сього періоду й архівні знахідки останніх, пореволюційних років.

Збільшилися наші відомості, напр., про Шевченкову археологічну подорож по Полтавщині й Чернігівщині завдяки матеріялам, що опублікував М. Новицький у кн. 1 — 2 «України» 1925 р. (власноручні Шевченкові нотатки підчас сеї подорожи), але про волинську подорож доводиться повторити сумні слова покійного Ореста Левицького, автора цінної статті «Археологические экскурсии Шевченка в 1845—1847 г.г.» («Киевская Старина», 1894 г., кн. 2): «Які саме місцевості відвідав поет-маляр і які пам'ятки старовини оглянув — невідомо» (ст. 240). Можна, правда, трохи прояснити сю справу на підставі досі опублікованого матеріялу, і се буде предметом моєї невеличкої замітки, чи краще — пригадки для біографів Шевченкових. Як се не дивно, але ніхто з них досі не звернув належної уваги на той першорядний життєписний матеріял, який дають російські повісті Шевченка.

Передовсім зовсім поминув сей матеріял сам О. Левицький, а пізніше й О. Кониський. Останній, що правда, загалом досить уважно використав життєписні вказівки згаданої літературної спадщини поета, але чомусь переочив те, що дає вона саме для волинського періоду. А дає чимало. Є в ній

Львівська державна
наукова бібліотека
1749